

DECIZIE

24 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând recursului declarat de Valeriu Calmațui, prin intermediul avocatului Iurie Chifiac,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Calmațui împotriva Întreprinderii de Stat ”Expediția Hidro-Geologică din Moldova” privind restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru, împotriva deciziei din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 31 martie 2016, Valeriu Calmațui, prin intermediul avocatului Iurie Chifiac, a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” solicitând anularea ordinelor nr. 251-c din 16 decembrie 2015 și nr. 268-c din 30 decembrie 2015, restabilirea în funcția de Șef al Direcției de producere, transport, forarea sondelor și construcție a ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, încasarea în mod forțat a salariului pentru perioada absenței forțate de la lucru din momentul concedierii până la ziua restabilirii, încasarea prejudiciului moral în sumă de 15000 lei și a cheltuielilor de judecată, inclusiv și pentru asistență juridică.

În motivarea acțiunii s-a invocat că Valeriu Calmațui a fost angajat în cadrul ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” conform ordinului nr.47-c din 02 februarie 2012 în funcția de Șef al Direcției de producere, transport, forarea sondelor și construcție. Prin ordinul nr. 251-c din 16 decembrie 2015 a fost concediat în baza art.86 alin. (1) lit. g) Codul muncii.

Menționează că, prin ordinul nr. 268-c din 30 decembrie 2015 a fost modificat ordinul de concediere nr. 251-c din 16 decembrie 2015, dispunându-se concedierea în baza art.86 alin. (1) lit. g) Codul muncii din data de 30 decembrie 2015.

Susține că, drept temei pentru emiterea ordinelor nominalizate a servit faptul, că fiind sancționat disciplinar la 16 martie 2015, „în perioada de 01 - 08 decembrie 2015 nu a întreprins nici o acțiune legală pentru a solicita și obține actele

autovehiculului de la șoferul Apostol A., nu a dispus exploatarea autovehiculului de un alt șofer și nu a transmis acestuia actele autovehiculului”.

Afirmă că, atât ordinul nr. 251-c din 16 decembrie 2015, cât și ordinul 268-c din 30 decembrie 2015 privind concedierea lui Valeriu Calmațui sunt ilegale și neîntemeiate, deoarece organul sindical al ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, conform procesului verbal al ședinței comitetului sindical din 14 decembrie 2015, nu a dat acordul la concedierea sa, însă administrația fără nici un temei legal l-a concediat.

La 19 mai 2016, Valeriu Calmațui, prin intermediul avocatului Iurie Chifiac, a depus cerere de concretizare a cerințelor și anume a solicitat încasarea în mod forțat salariul mediu lunar în sumă de 5163,88 lei pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada ianuarie – aprilie 2016, adică suma de 20655,52 lei.

Prin hotărârea din 19 mai 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Calmațui; s-a anulat ordinul nr. 251-c din 16 decembrie 2015 și ordinul 268-c din 30 decembrie 2015 emise de ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” în privința lui Valeriu Calmațui; s-a restabilit Valeriu Calmațui în funcția de Șef al Direcției de producere, transport, forarea sondelor și construcție a ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”; s-a încasat în mod forțat de la ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” în beneficiul lui Valeriu Calmațui salariul pentru timpul absenței forțate de la lucru din momentul concedierii până la ziua restabilirii în mărime de 20655,52 lei; s-a dispus executarea imediată a prezentei hotărâri în partea restabilirii la serviciu și încasarea salariului pentru o lună în sumă de 5163,68 lei; s-a încasat de la ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” în beneficiul lui Valeriu Calmațui prejudiciul moral cauzat în sumă de 5000 lei; în rest, cerințele privind încasarea prejudiciului moral au fost respinse din lipsă de temei.

Prin decizia din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, prin intermediul avocatului Alexandr Melnic; s-a casat integral hotărârea din 19 mai 2016 a judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care s-au respins integral pretențiile din cererea de chemare în judecată depusă de Calmațui Valeriu împotriva ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” privind restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru.

La 22 martie 2017, Valeriu Calmațui, prin intermediul avocatului Iurie Chifiac, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, cu menținerea hotărârii din 19 mai 2016 a judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, a încălcat și a aplicat eronat normele de drept procedural, ce au dus la soluționarea greșită a pricinii.

Menționează că, rezultând din prevederile Codului de Procedură Civilă, concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează doar prin probe și hotărârea nu poate fi bazată pe presupuneri, ci doar pe dovezile prezentate de părți și ceilalți participanți la proces în conformitate cu prevederile art.53-56 Cod de procedură civilă, prin prisma pertinentei, admisibilității și veridicității acestora.

Remarcă recurentul că, instanța de fond a constatat că atât ordinul nr. 251-c din 16 decembrie 2015, cât și ordinul 268-c din 30 decembrie 2015 privind concedierea sa, sunt ilegale și neîntemeiate, deoarece conform art. 87 alin. (1) Codul muncii,

concedierea salariațiilor membri de sindicat în cazurile stipulate la art. 86 alin. (1) lit. c), e) și g) Codul muncii, poate avea loc doar cu acordul preliminar scris al organului (organizatorului) sindical din unitate. În celelalte cazuri, concedierea se admite cu consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate. Acest acord al organului sindical al ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” la caz lipsește, or, conform procesului verbal al ședinței comitetului sindical din 14 decembrie 2015 și scrisorii din 14 decembrie 2015, Comitetul a propus aplicarea sancțiunii disciplinare - mustrare aspră și nu eliberarea din funcție, cum a solicitat angajatorul.

Precizează că, la adoptarea hotărârii, instanța de apel a reținut argumentul intimatului, din care rezultă, că prin hotărârea nr. 3-860/16 din 17 iunie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău, s-a admis cererea privind anularea procesului-verbal nr.C-2016-PV-145 din 22 ianuarie 2016 al Inspectoratului de Stat al Muncii, Inspecția Teritorială a Muncii, conform căruia s-a constatat admiterea încălcărilor la desfacerea contractului individual de munca. Însă, instanța de apel nu a luat în considerare faptul că la soluționarea prezentei cauze, nu s-a referit la procesul-verbal nr.C-2016-PV-145 din 22 ianuarie 2016 al Inspectoratului de Stat al Muncii și nu l-a prezentat ca probă întru confirmarea ilegalității ordinelor contestate.

Consideră că, instanța de apel examinând cauza în fond, la pronunțarea hotărârii, contrar prevederilor art. 239 Cod de procedură civilă, nu și-a întemeiat soluția doar pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată. Or, în conformitate cu art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă, ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Opinează recurentul că, instanța de apel a ignorat procesul verbal al ședinței comitetului sindical din 14 decembrie 2015 și scrisoarea din 14 decembrie 2015 privind propunerea aplicării sancțiunii disciplinare - mustrare aspră și nu s-a expus asupra motivelor privind respingerea acestei probe.

Conform art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 14 decembrie 2016, iar Valeriu Calmațui, prin intermediul avocatului Iurie Chifiac, a declarat recurs la 22 martie 2017.

Materialele pricinii atestă că decizia contestată a fost expediată participanților la proces la 21 decembrie 2016 (f.d.98) și a fost recepționată de către recurent la 23 ianuarie 2017, conform ștampilei oficiului poștal aplicate pe plic (f.d.107).

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat de către Valeriu Calmațui, prin intermediul avocatului Iurie Chifiac, împotriva deciziei din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 12 mai 2017 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Valeriu Calmațui, prin intermediul avocatului Iurie Chifiac și va casa decizia instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (1)-(3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Fiind investită cu judecarea pricinii, instanța de fond corect concluzionat asupra temeiniciei acțiunii depuse de Valeriu Calmațui, însă instanța de apel în rezultatul aplicării și interpretării eronate a normelor de drept în raport cu circumstanțele pricinii eronat a concluzionat asupra netemeiniciei acesteia.

Din materialele pricinii și anume din extrasul din carnetul de muncă pe numele reclamantului Valeriu Clamațui, rezultă că ultimul a fost angajat în funcția de șef al Direcției de producere, forarea sondelor, transport și construcții a ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” prin ordinul nr. 47-c din 02 februarie 2012 (f.d.8).

Prin ordinul nr. 251-c din 16 decembrie 2015 „Cu privire la destituirea din funcție dlui Calmațui Valeriu”, emis de ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, în temeiul art. 86 lit. g), art. 207-210 Codul muncii, i-a fost aplicată lui Valeriu Calmațui, șeful Direcției de producere, forarea sondelor, transport și construcții a ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, sancțiune disciplinară sub formă de concediere. Concomitent s-a dispus ca Direcția Planificare, Finanțe și Evidență Contabilă să efectueze calculul definitiv al salariului pentru zilele efectiv lucrate până la data de 18 decembrie 2015 inclusiv, cât și al compensației pentru concediul de odihnă nefolosit în număr de 28 zile (f.d.9).

Prin ordinul nr. 268-c din 30 decembrie 2015 „Cu privire la modificarea ordinului nr. 251-c din 16 decembrie 2015”, emis de ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, s-a modificat data eliberării lui Valeriu Calmațui din funcția de șef al Direcției de producere, forarea sondelor, transport și construcții a ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” și s-a dispus concedierea acestuia din 30 decembrie

2015, conform art. 86 lit. g) Codul muncii, din motivul aflării lui Valeriu Calmațui, șeful Direcției de producere, forarea sondelor, transport și construcții a ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” în concediu medical în perioada 17 decembrie 2015-30 decembrie 2015 (f.d.10).

Or, conform art. 86 alin.(2) Codul muncii, nu se admite concedierea salariatului în perioada aflării lui în concediu medical, în concediu de odihnă anual, în concediu de studii, în concediu de maternitate, în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, în concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vîrstă de la 3 la 6 ani, în perioada îndeplinirii obligațiilor de stat sau obștești, precum și în perioada detașării, cu excepția cazurilor de lichidare a unității.

Colegiul reiterează că ordinul privind destituirea lui Valeriu Calmațui din funcția de Șef al Direcției de producere, transport, forarea sondelor și construcție a ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, a fost emis de către ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” în temeiul art. 86 alin.(1) lit. g) Codul muncii.

Conform art. 86 alin. (1) lit. g) Codul muncii, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare.

În acest sens, Colegiul notează că pârâtul a constatat conform ordinului nr. 251-c din 16 decembrie 2015 precum că „la 08 decembrie 2015, la solicitarea administratorului adjunct I. Panciuc, Valeriu Calmațui, Șeful Direcției de producere, transport, forarea sondelor și construcție a ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, nu a acordat permisiunea de a ieși în câmp a mașinii UAZ, cu număr de înmatriculare 100, motivând prin lipsa actelor autovehiculului, care s-ar găsi la șoferul Apostol A., aflat în concediu de odihnă începând cu 01 decembrie 2015. Prin urmare, în perioada 01-08 decembrie 2015, dl Valeriu Calmațui nu a întreprins nici o acțiune legală pentru a solicita și obține actele autovehiculului de la șoferul A. Apostol, nu a dispus exploatarea autovehiculului de un alt șofer și nu a transmis actele acestuia actele autovehiculului. Inacțiunea dl. Valeriu Calmațui este incompatibilă cu obligațiunile funcționale și constituie temei de sancționare disciplinară”. Concomitent s-a reținut că prin ordinul nr. 50-c din 16 martie 2015 lui Valeriu Calmațui i-a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de mustrare aspră (f.d.9).

Prin cererea de chemare în judecată depusă la 31 martie 2016 împotriva ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, cu concretizarea ulterioară din 19 mai 2016, Valeriu Calmațui a solicitat anularea ordinelor nr. 251-c din 16 decembrie 2015 și nr. 268-c din 30 decembrie 2015, restabilirea în funcția de Șef al Direcției de producere, transport, forarea sondelor și construcție a ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, încasarea în mod forțat salariul mediu lunar în sumă de 5163,88 lei pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada ianuarie – aprilie 2016, adică suma de 20655,52 lei, încasarea prejudiciului moral în sumă de 15000 lei și a cheltuielilor de judecată, inclusiv și pentru asistență juridică (f.d.4-5,29).

Ca temei de drept întru anularea ordinelor contestate, reclamantul a invocat prevederile art. 87 alin.(1) Codul muncii.

Conform art. 87 alin.(1) Codul muncii, concedierea salariatilor membri de sindicat în cazurile stipulate la art.86 alin.(1) lit. c), e) și g) poate avea loc doar cu

acordul preliminar scris al organului (organizatorului) sindical din unitate. În celelalte cazuri, concedierea se admite cu consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate.

Conform art. 89 alin. (2) Codul muncii, la examinarea litigiului individual de muncă de către instanța de judecată, angajatorul este obligat să dovedească legalitatea și să indice temeiurile transferării sau eliberării din serviciu a salariatului. În cazul contestării de către salariatul membru de sindicat a ordinului de concediere, instanța de judecată va solicita acordul (opinia consultativă) al organului (organizatorului) sindical privind concedierea salariatului respectiv.

La acest capitol, Colegiu reține că administrația pârâtului a solicitat Comitetului Sindical al ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, prin scrisoarea nr. 78 din 11 decembrie 2015, examinarea adresării și de a decide asupra eliberării din funcție a Șefului Direcției de producere, transport, forarea sondelor și construcție a ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”-Valeriu Calmațui, conform art. 86 alin.(1) lit.g) Codul muncii (f.d.20).

Conform răspunsului nr.1 din 14 decembrie 2015, Comitetul Sindical al ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” a propus aplicarea lui Valeriu Calmațui a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră, anexând în acest sens și procesul-verbal al ședinței Comitetului Sindical al ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” din 14 decembrie 2015 (f.d.11-12).

În contextul dat, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de fond precum că la aplicarea lui Valeriu Calmațui a sancțiunii sub formă de concediere, organul sindical nu și-a exprimat acordul, or, un acord în sensul aplicării sancțiunii disciplinare – concedierea, lipsește.

Dispoziția art. 87 alin.(1) Codul muncii, impune expres ca o condiție de respectat în cazul concedierii în temeiul art.86 alin.(1) lit. g) Codul muncii a salariaților membrilor de sindicat, în categoria cărora intră și Valeriu Calmațui, exprimarea acordului preliminar scris al organului sindical din unitate, ceea ce la caz lipsește.

Raționamentul instanței de apel precum că angajatorul ar fi respectat procedura legală de concediere a lui Valeriu Calmațui prin solicitarea acordului comitetului sindical este lipsită de suport probant, or, din textul procesului-verbal al ședinței Comitetului Sindical al ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” din 14 decembrie 2015 se identifică propunerea Comitetului Sindical întru aplicarea lui Valeriu Calmațui a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrarea aspră, dar nicidecum concedierea (f.d.12).

Referința instanței de apel la prevederile art. 87 alin.(4) Codul muncii, normă de drept invocată și de intimat, nu este aplicabilă speței, fapt corect reținut de instanța de fond.

Or, conform art. 87 alin.(4) Codul muncii (în vigoare în perioada de referință), organele sindicale (organizatorii sindicali) indicate la alin.(1)–(3) își vor comunica acordul sau dezacordul (opinia consultativă) privind concedierea salariatului în termen de 10 zile lucrătoare de la data solicitării acordului (opinie consultative) de către angajator. În cazul în care răspunsul nu a fost primit de angajator în acest termen, acordul (comunicarea opiniei consultative) a organului respectiv se prezumă.

În contextul normei precitate, Colegiul reiterează că în speță comitetul sindical a remis angajatorului poziția sa, propunând aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră, dar nu concediere, ceea ce denotă că a fost împotriva concedierii reclamantului.

Or, această ipostază nu poate fi calificată ca lipsa unui răspuns în sensul art. 87 alin.(4) Codul muncii și respectiv o prezumare a acordului organului sindical la concedierea lui Valeriu Calmațui.

La acest capitol, Colegiul apreciază ca fiind pertinente și argumentele recurentului invocate în acest sens precum că lipsește acordul organului sindical la concedierea sa, iar instanța de apel a ignorat procesul –verbal al ședinței Comitetului Sindical al ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” din 14 decembrie 2015 și scrisoarea acestuia din aceeași dată.

În consecință, Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de fond privind temeinicia cerințelor reclamantului privind anularea ordinelor contestate, cu restabilirea în funcție, în condițiile când circumstanțele pricinii denotă că procedura de concediere a reclamantului a fost încălcată de către pârât.

Or, conform art. 89 alin. (1) Codul muncii, salariatul transferat nelegitim la o altă muncă sau eliberat nelegitim din serviciu poate fi restabilit la locul de muncă prin negocieri directe cu angajatorul, iar în caz de litigiu - prin hotărâre a instanței de judecată.

Conform art. 90 alin. (1), (2), (3) Codul muncii, în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia. (2) Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă; b) compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.); c) compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului. (3) Mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Referitor la ipoteza instanței de apel precum că prin hotărârea din 17 iunie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău a fost anulat procesul-verbal nr.C-2016-PV-145 din 22 ianuarie 2016 al Inspectoratului de Stat al Muncii, care ar demonstra că ar fi fost respectată de către pârât procedura legală la concedierea reclamantului, Colegiul reliefă că hotărârea prezentată în acest sens de către pârât nu este una definitivă și/sau irevocabilă, or, din copia prezentată nu se profilează anumite mențiuni în sensul dat (f.d.71-74)

Or, în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o pricină civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sunt obligatorii pentru instanța care judecă pricina și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte pricinii civile la care participă aceleași persoane.

Astfel, faptele stabilite în hotărârea din 17 iunie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău prin care a fost anulat procesul-verbal nr.C-2016-PV-145 din 22 ianuarie 2016 al Inspectoratului de Stat al Muncii, nu pot fi reținute în litigiul dat în

sensul art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă, or, irevocabilitatea hotărârii judecătorești este o condiție obligatorie, ceea ce la caz nu a fost confirmat.

Tot aici, Colegiul relevă că hotărârea din 17 iunie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău nu este opozabilă reclamantului Valeriu Calmațui, deoarece ea a fost adoptată în cadrul judecării unei alte pricini civile în care Valeriu Calamațui nu a avut nici o calitate procesuală, nu a participat la judecarea cauzei și nu a avut posibilitatea de a se expune vis-a-vis de obiectul litigiului.

Dar art. 123 alin.(2) Cod de procedură civilă prevede expres că faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o pricină civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sunt obligatorii pentru instanța care judecă pricina și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte pricini civile la care participă aceleași persoane.

La caz s-a stabilit că părțile implicate la judecarea prezentei pricini sunt diferite de părțile care s-au aflat în litigiul, în cadrul căruia a fost adoptată hotărârea din 17 iunie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău.

În contextul normelor enunțate *supra*, în condițiile când a fost încălcată procedura de concedierea a reclamantului și ordinele emise de pârât în acest sens au fost anulate cu restabilirea în funcție, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de fond și în partea încasării de la ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” în beneficiul lui Valeriu Calmațui a salariului în mărime de 20655, 52 lei pentru absență forțată de la serviciu din momentul concedierii până la ziua restabilirii în funcție a lui Valeriu Calmațui, fiind dispusă și executarea imediată în conformitate cu art.256 Cod de procedură civilă a hotărârii în partea restabilirii în funcție a lui Valeriu Calmațui și încasarea salariului pentru o lună în mărime de 5163, 68 lei.

Referitor la încasarea prejudiciului moral, conform dispoziției instanței de fond, doar în sumă de 5000 lei din suma pretinsă de 15000 lei, cu respingerea cerinței în parte, instanța de recurs reține că fiind justificată hotărârea în acest sens.

Or, conform art. 90 alin. (3) Codul muncii, mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

De altfel, dreptul reclamantului de a pretinde compensarea prejudiciul moral pentru concediere nelegitimă din serviciu este garantat de art. 90 alin.(2) lit.c), art. 329, 330 Codul muncii.

Conform art. 329 Codul muncii, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel. Prejudiciul moral se repară în formă bănească sau într-o altă formă materială determinată de părți. Litigiile și conflictele apărute în legătură cu repararea prejudiciului moral se soluționează de instanța de judecată, indiferent de mărimea prejudiciului material ce urmează a fi reparat.

Conform art. 330 alin.(1) lit.b) Codul muncii, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă.

Raportând normele de drept enunțate *supra* la circumstanțele pricinii, Colegiul reiterează că instanța de fond corect a dispus compensarea lui Valeriu Calmațui a prejudiciului moral în sumă de 5000 lei de către ÎS „Expediția Hidro-Geologică din Moldova”, or, atât legislația muncii, cât și jurisprudența reglementează obligația angajatorului la repararea prejudiciului moral în caz de privare ilegală de posibilitatea de a munci, care nu poate fi mai mic decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Totodată, Colegiul relevă că în cadrul judecării pricinii, instanța de judecată a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

În circumstanțele de fapt și de drept menționate și având în vedere faptul că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material în raport cu circumstanțele pricinii, iar hotărârea primei instanțe este întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea probelor administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă și nu este necesară verificarea suplimentară a anumitor dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, cu casarea deciziei contestate și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), art.445 alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Valeriu Calmațui, prin intermediul avocatului Iurie Chifiac.

Se casează decizia din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Calmațui împotriva Întreprinderii de Stat ”Expediția Hidro-Geologică din Moldova” privind restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru, cu menținerea hotărârii din 19 mai 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală